

Proves d'accés a la universitat

Convocatòria 2016

Història

Sèrie 3

Escolliu UNA de les dues opcions (A o B) i feu els dos exercicis de l'opció triada. Cada exercici val cinc punts.

OPCIÓ A

Exercici 1

La càrrega o Barcelona 1902

FONT: Ramon Casas, 1899 (Museu de la Garrotxa, Olot).

Pregunta 1

- a)** Descriu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]
- b)** Digueu quin és el context històric de la font.
[0,75 punts]
- c)** Descriu el contingut de la font.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

- a)** Expliqueu la crisi del sistema de la Restauració des del punt de vista polític, des del 1898 fins a l'adveniment de la dictadura de Primo de Rivera, sense explicar aquesta última.
[2,5 punts]
- b)** Expliqueu la conflictivitat social i obrera que hi va haver a Espanya entre els anys 1902 i 1923.
[2,5 punts]

Exercici 2

El franquisme a Catalunya

El Gobernador Civil, prosiguiendo la labor depurativa del separatismo, ha impuesto varias multas a diversos establecimientos de nuestra ciudad que continuaban rotulando sus establecimientos en catalán y usando impresos en el mismo dialecto. Como es sabido, la disposición del Excelentísimo Señor Gobernador Civil prevé que las multas habrán de pagarse diariamente mientras subsistan las inscripciones que las motivaron y está dispuesto a mostrarse inflexible en este aspecto del separatismo.

FONT: *El Correo Catalán* [Barcelona] (7 octubre 1939), p. 2.

Pregunta 1

- a)** Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]
- b)** Digueu quin és el context històric de la font.
[0,75 punts]
- c)** Expliqueu el contingut de la font.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

- a)** Expliqueu les característiques de la repressió franquista en general i de la repressió específica contra Catalunya durant la dictadura.
[2,5 punts]
- b)** Expliqueu l'oposició antifranquista a Catalunya durant la dictadura.
[2,5 punts]

OPCIÓ B

Exercici 1

Els drets de les dones a Catalunya

Article 1r. La dona té la mateixa capacitat civil que l'home. [...]

Article 2n. El matrimoni no és causa modificativa de la capacitat d'obrar de la dona.

Article 3r. La llei no concedeix al marit autoritat sobre la muller, ni li atorga la seva representació.

Article 4t. Els cònjuges poden exercir professió, ofici, càrrec, comerç o indústria que no els impedeixi el compliment dels deures familiars i sense obligar l'altre cònjuge.

Article 5è. Cadascun dels cònjuges podrà, sense llicència de l'altre, adquirir per títol oneros o lucratiu, alienar o gravar els seus béns, comparèixer en judici, i, en general, contractar i obligar-se i realitzar tota mena d'actes jurídics.

Això no obstant, cap cònjuge no pot adoptar sense consentiment de l'altre.

FONT: Llei sobre la capacitat jurídica de la dona i dels cònjuges del 19 de juny de 1934. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* (20 juny 1934).

Pregunta 1

a) Descriu el tipus de font i digueu de què tracta.

[0,75 punts]

b) Digues quin és el context històric de les dades que proporciona la font.

[0,75 punts]

c) Expliqueu TRES dels articles que conté la font.

[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

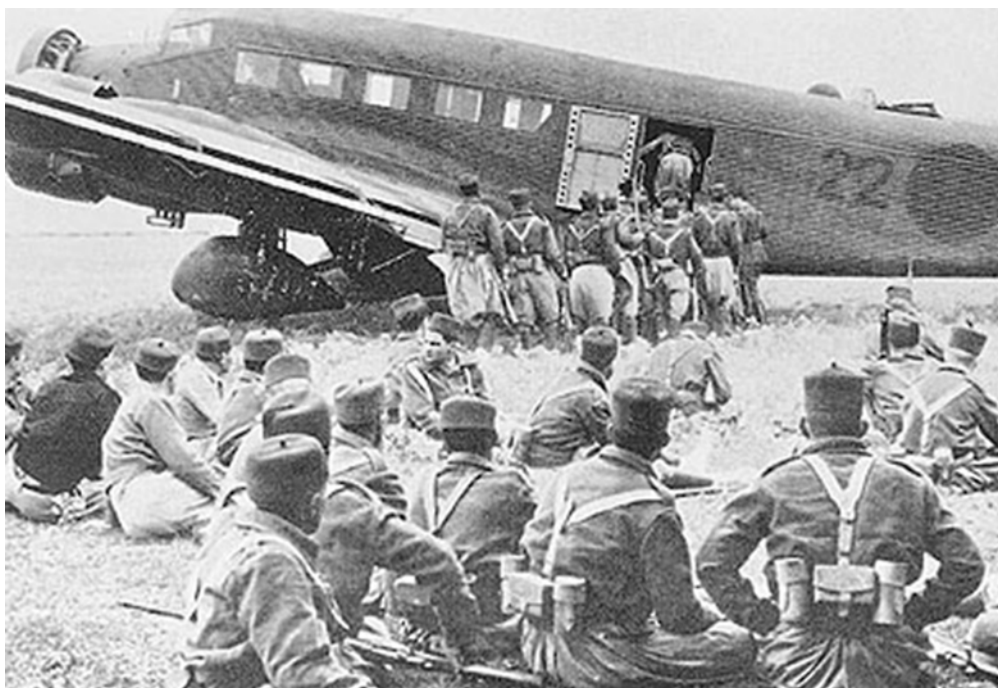
a) Expliqueu l'Estatut d'autonomia de Catalunya del 1932 i l'obra legislativa i de govern de la Generalitat de Catalunya durant la Segona República.

[2,5 punts]

b) Expliqueu la Constitució del 1931, tres de les reformes del bienni 1931-1933 i l'evolució d'aquestes reformes fins a l'esclat de la Guerra Civil.

[2,5 punts]

Exercici 2

Inici de la Guerra Civil. Aeròdrom de Tetuan (Protectorat espanyol del Marroc), finals de juliol del 1936.

FONT: Arxiu fotogràfic de l'Exèrcit de l'Aire, Ministeri de Defensa.

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.

[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de la font.

[0,75 punts]

c) Descriviu el contingut de la font.

[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu el començament de la Guerra Civil i l'organització del poder a les dues zones en què va quedar dividida Espanya, així com els conflictes interns que es van viure a totes dues zones durant la guerra.

[2,5 punts]

b) Expliqueu les fases militars de la Guerra Civil espanyola.

[2,5 punts]

Proves d'accés a la universitat

Convocatòria 2016

Història

Sèrie 5

Escolliu UNA de les dues opcions (A o B) i feu els dos exercicis de l'opció triada. Cada exercici val cinc punts.

OPCIÓ A

Exercici 1

Les eleccions durant la Restauració

Es confeccionen les llistes d'electors posant alguns noms reals entre un seguit de noms imaginaris i, sobretot, noms de difunts que en l'acte de la votació estan representats per empleats subalterns vestits amb roba de civils. L'autor d'aquestes línies ha vist moltes vegades com el seu pare, malgrat que era mort des de fa molts anys, anava a dipositar el seu vot a l'urna, per mitjà d'un escombriaire o d'un rastrejador de la policia vestit per a tal ocasió amb un tern prestat. Igualment, els membres de les oficines dels col·legis electorals acostumen a assistir a aquestes transmigracions d'ànimes dels seus parents propers. Així mateix, s'han vist llistes electorals en les quals a penes figurava la desena part de la xifra total d'electors i, tot i així, la major part dels noms inscrits pertanyien a persones mortes [...].

Perquè els lectors estrangers es puguin fer una petita idea del que passa, esmentarem el cas d'un general de brigada, candidat ministerial pel districte de Berga, que va obtenir més d'un milió i mig de vots, malgrat que el districte només tenia uns quants milers d'habitants. Els dos competidors disposaven de mitjans per a fer pujar els vots als col·legis electorals que els eren afectes, però la victòria fou per al més audaç. L'adversari del general va ser esclafat pel pes del milió i el vencedor es presentà molt seriós al Congrés, on, amb tota naturalitat, confirmaren l'elecció.

FONT: Valentí ALMIRALL. *España tal como es*. París, 1886.

Pregunta 1

a) Descriu el tipus de font i digueu de què tracta.

[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.

[0,75 punts]

c) Descriu les pràctiques relacionades amb les eleccions a les quals es refereix la font.

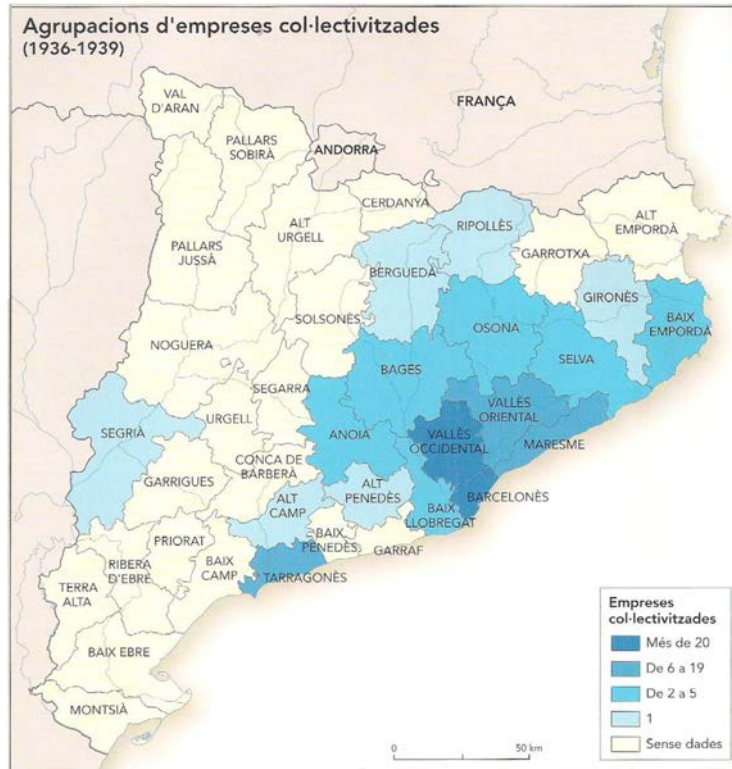
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

- Expliqueu el funcionament del sistema polític de la Restauració i de les eleccions durant aquell període, i compareu-los amb un sistema i unes eleccions veritablement democràtics.
[2,5 punts]
- Expliqueu les forces d'oposició al sistema de la Restauració fins al 1898.
[2,5 punts]

Exercici 2

Les collectivitzacions a Catalunya durant la Guerra Civil
FONT: Víctor HURTADO, Antoni SEGURA i Joan VILLARROYA. *Atlas de la Guerra Civil a Catalunya*. Barcelona: DAU, 2010, p. 371.

Pregunta 1

- Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]
- Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0,75 punts]
- Comenteu el nombre d'empreses col·lectivitzades per comarques.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

- Expliqueu TRES fets bèl·lics que s'esdevingueren a Catalunya durant la Guerra Civil: ofensives, batalles i bombardejos, entre d'altres.
[2,5 punts]
- Expliqueu els aspectes principals de la vida a Catalunya durant la Guerra Civil esmentant els fets polítics, les qüestions econòmiques i de subministraments, les collectivitzacions i els refugiats, entre altres aspectes.
[2,5 punts]

AÑO VII NUM. 1.606
 PRIMERA EDICIÓN
 Director propietario: LUIS MONTIEL
 Subdirectores: M. CHAVES NOGALES
 Apartado 8.094
AHORA
 PASEO DE SAN VICENTE, 28
 Madrid, martes 18 febrero de 1936
 Número suelto: 15 céntimos
 Precio de suscripción: Madrid, 3,50 pesetas al mes; Provincias, 12,00 pesetas trimestre; Extranjero, 30,00 pesetas trimestre
 Teléfono 18340

UN TRIUNFO INDISCUTIBLE DE LAS IZQUIERDAS

A RESERVA DE LO QUE ARROJEN EL JUEVES PROXIMO LOS ESCRUTINIOS OFICIALES, EL BLOQUE POPULAR CUENTA AL PARECER CON UNOS DOSCIENTOS CUARENTA DIPUTADOS
LA C. E. D. A. LLEVARA AL PARLAMENTO UNOS CIENTO VEINTE DIPUTADOS
EN CATALUÑA TRIUNFO LA ESQUERRA POR UNA GRAN MAYORIA, Y EN MADRID, EL BLOQUE DE IZQUIERDAS

Se han quedado sin acta los señores Lerroxx, Martínez de Velasco, Alvarez (don Melquiades) y Cambó
LA ELECCION EN MADRID

Habrá que hacer constar en primer término al referirse a las elecciones del domingo, la normalidad absoluta que presidió en Madrid como en casi toda España, la emisión del sufragio.
 Por lo que se refiere a la capital de la República, la tranquilidad fué completa en todos los distritos, y el orden público no sufrió más perturbaciones que aquellas que produjeron en las barriadas extremas algunas exaltadas.
 A primera hora de la mañana los jefes de la Dirección general de Seguridad dieron cuenta al director, señor Santiago, de la constitución de las mesas en todos los colegios de Madrid, sin que se registrara en ninguno incidente digno de mención.
 Transcurrió toda la mañana con normalidad completa. Poco después del mediodía, la Comisaría de Chamberí comunicó que había sido detenida y puesta a disposición del Juzgado una mujer llamada Consuelo Rivadeneira García Ibañeta, por tratar de suplantar el voto en una de las secciones de este distrito.
 La Policía y la fuerza pública habían montado un minucioso servicio de vigilancia en los lugares más estratégicos de Madrid y, en general, en toda la población. En cuanto a los colegios electorales, cada uno de ellos tenía a su servicio para garantizar el orden un agente de Policía, un guardia municipal y dos de Seguridad. Por otra parte, las reconocimientos que las autoridades gubernamentales, de manera sobera y enérgica, habían hecho al Cuerno electoral...

BUENAVISTA
 En las primeras horas de la mañana la lluvia copiosa que cayó hizo que los electores no acudieran a los Colegios en gran cantidad, como se esperaba. Poco después de las nueve dejó de llover y a las puertas de los Colegios se formaron grandes colas. Como se había prohibido vocear las candidaturas, el aspecto de la elección varió por completo en relación con el de años anteriores. Contribuyó también a ello el hecho de que casi todas las electoras llevasen sus candidaturas preparadas de antemano.
 La elección transcurrió con la mayor tranquilidad.
 Como datos curiosos apuntaremos que

en la sección 15, establecida en la calle de don Juan de Navarra, ocupó la presidencia el ex subsecretario de la Gobernación don José Martínez Anasó. Don Angel Ovarrio y Gallardo y don Leopoldo Matus presidieron otras dos secciones establecidas, respectivamente, en el grupo escolar Eduardo Benot y en la Casa de la Moneda.
 Entre las personalidades que acudieron a votar en este distrito recordamos las siguientes: don Santiago Alba, en la sección 98, don Antonio Galcochea, en la 99, los señores Sánchez Toca y Garnica en la 36, don Miguel Maura en la 13; en la 18, Aurora Refondo, Valeriano León y la señora Kent; en la 73 el doc-

tor Verdes Montenegro, y en la 57 el candidato señor Gallsoga.
 Los señores Lucen de Tona y doctor Negrín votaron en la 25, y en la 41 el señor Franchi Roca; en la 68 votó don Luis de Tapia, y en la 42 don Antonio de Hoyos, don Manuel Azaña y su señora votaron a las dos de la tarde en la sección número 18. Don José Ortega Gasset votó en la sección establecida en la calle del Pinar, y don Manuel Becerra, en el colegio de la calle de Duro de León, 26. Los señores Sánchez Román, Romanones y Marañón votaron, respectivamente, en el Palacio de Justicia, Escuela de Ingenieros y Ministerio de Industria y Comercio.
 Toda la votación se hizo durante la mañana. Por la tarde fueron contadas las personas que acudieron a las urnas.

EDITORIAL

ESPAÑA, LANZADA A LA AVENTURA

Primeramente hay que destacar en la jornada electoral del domingo la tranquilidad con que se desarrolló la votación: en nota de educación cívica que hace honor a un pueblo, tanto más cuanto que las elecciones se hacían sobre principios básicos que las prestaban sensación y pasión. Lástima que no pueda decirse otro tanto respecto del número de votantes. Más de un centenar de millares de votos se han...

CENTRO
 En las cincuenta y una secciones electorales de que consta el distrito del Centro, se constituyeron normalmente las Mesas entre ocho y ocho y cuatro de la mañana.
 La votación transcurrió en medio de la normalidad más absoluta, sin que se registrara el menor incidente.
 A las once de la mañana había votado más de la tercera parte de los electores. Aquellos que no lo habían hecho, empujaron su sufragio ordenadamente.
 A las cuatro de la tarde comenzó el escrutinio en todas las secciones del distrito, operación que se prolongó algunas

FONT: *Ahora* [Madrid] (18 febrer 1936).

Pregunta 1

a) Descriuiu el tipus de font i digueu de què tracta.

[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.

[0,75 punts]

c) Comenteu els titulars que conté la font.

[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Compareu els resultats de les eleccions legislatives espanyoles del 1931 i del 1933, i expliqueu les figures de TRES personatges polítics del període de la Segona República.

[2,5 punts]

b) Compareu el període del «bienni negre» o «bienni conservador» amb l'etapa posterior a les eleccions de febrer del 1936, fins a l'esclat de la Guerra Civil.

[2,5 punts]

Exercici 2

Estatut d'autonomia de Catalunya del 1979

PREÀMBUL

En el procés de recuperació de les llibertats democràtiques, el poble de Catalunya recobra les seves institucions d'autogovern.

Catalunya, exercint el dret a l'autonomia que la Constitució reconeix i garanteix a les nacionalitats i regions que integren Espanya, manifesta la seva voluntat de constituir-se en comunitat autònoma.

En aquesta hora solemne en què Catalunya recupera la seva llibertat, cal retre homenatge a tots els homes i dones que han contribuït a fer-ho possible.

El present Estatut és l'expressió de la identitat col·lectiva de Catalunya i defineix les seves institucions i les seves relacions amb l'Estat en un marc de lliure solidaritat amb les altres nacionalitats i regions. Aquesta solidaritat és la garantia de l'autèntica unitat de tots els pobles d'Espanya.

El poble català proclama com a valors superiors de la seva vida col·lectiva la llibertat, la justícia i la igualtat, i manifesta la seva voluntat d'avançar per una via de progrés que asseguri una qualitat de vida digna per a tots els qui viuen, resideixen i treballen a Catalunya.

La llibertat col·lectiva de Catalunya troba en les institucions de la Generalitat el lligam amb una història d'afirmació i respecte dels drets fonamentals i de les llibertats públiques de la persona i dels pobles; història que els homes i dones de Catalunya volen prosseguir per tal de fer possible la construcció d'una societat democràtica avançada.

Per fidelitat a aquests principis i per fer realitat el dret inalienable de Catalunya a l'autogovern, els Parlamentaris catalans proposen, la Comissió Constitucional del Congrés dels Diputats acorda, el poble català referma i les Corts Generals ratifiquen el present Estatut.

FONT: Estatut d'autonomia de Catalunya (18 desembre 1979).

Pregunta 1

a) Descriu el tipus de font i digueu de què tracta.

[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de la font.

[0,75 punts]

c) Comenteu breument TRES de les idees que conté la font.

[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu l'evolució política de Catalunya des de l'aprovació de l'Estatut d'autonomia del 1979 fins al 1986. Expliqueu també les característiques de l'Estatut.

[2,5 punts]

b) Expliqueu l'evolució política de Catalunya des de la mort de Franco fins a l'aprovació de l'Estatut d'autonomia, sense explicar aquest darrer.

[2,5 punts]

Institut
d'Estudis
Catalans

